

Man plejer ved en saa sjælden Lejlighed som et Hundredeaarsjubilaum at holde Festsaler. Der er ogsaa Præcedens her i Tinget for noget lignende. Jeg skal med vor højtærede Formands Tilladelse holde Toldjubilaets Festsale i Dag. Først skal jeg tillade mig at give nogle Oplysninger om Toldspørgsmaalets Historie og Regeringens Opmærksomhed paa en Del af de Tal, der findes i Toldkommissionens Betænkning, og endelig skal jeg fremdrage nogle af de Erfaringer, der ere høstede dels andetsteds, dels ogsaa herhjemme. En Del af Tingets Medlemmer vil maaste høre nogle af mine Oplysninger med Interesse. Jeg kan desværre ikke love — og det vil jeg allerede sige nu — at min Tale skal blive kort. Jeg indrømmer, at det vilde være uheldigt, hvis ethvert af Tingets 114 Medlemmer vilde holde en lang Tale om hvert enkelt Lovforslag; vi vilde paa den Maade aldrig blive færdige. Jeg har derfor, naaget jeg har haft stor Lyk til at deltage i Diskussionen om adskillige af de andre Lovforslag, der have været fremme i denne Samling, holdt mig tilbage, idet jeg vidste, at der vilde komme et Tidspunkt, nemlig naar Toldloven forelaa, hvor jeg blev nødt til at sætte Tingets Taalmodighed paa Prøve.

Jeg brugte før Betegnelsen „korrekte Tal.“ Maa jeg rent i Forbigaaende gøre opmærksom paa, at man har leveret Tinget en sammenlignende Fremstilling af Indførselstolden i Sverige, Norge, Tyskland, Holland og Danmark. Ved at aabne dette Værk finder jeg besynderligt nok paa den første Side, mit Øje falder paa, en ret bethdelig Fejl. En af de vigtige Positioner, man i Kommissionen har været meget uenig om, er flersfarvede Bomuldsvarer, en Artikel, der særlig bruges af Almuen. Meningen med en saadan Fremstilling er den, at man deraf skal kunne se, hvor højt disse Varer bestattes i andre Lande, og at det forholdsvis ikke er saa slemt endda i Danmark. Man har ganske vist søjet Holland til, hvor Tolden ikke er mere end 5 pCt., men det er maaste mere for at pynte paa Rækken. Jeg har da set, at denne Position, flersfarvede Bomuldsvarer, skulde for Norges Vedkommende bære en Told af 56½ Dre pr. Hund, medens Tolden her hjemme kun er 50 Dre. I Virkeligheden er dette ikke korrekt. I Norge er Tolden kun 53 Dre pr. Alno = 2 Rd. Det er muligt, at der ikke findes andre Fejl i denne Fremstilling, og jeg vil selvsølgelig ikke i mindste Maade gøre den højtærede Finansminister ansvarlig derfor. Men jeg har sørgelige Erfaringer med Hensyn til

officielle Tal. Jeg har en Gang henholdt mig til Statens officielle Statistik paa et Punkt, hvor denne var urigtig, og paa dette Grundlag bleven gjort til Genstand for de mest smaalige Angreb. Altsaa, jeg vil advare andre Medlemmer imod at komme i det samme Tilfælde ved uden videre at citere Tal af dette Værk. Det er som sagt muligt, at dette er den eneste Fejl, men det er ogsaa muligt, at der er flere, og jeg mener, at det er heldigt, at man er opmærksom derpaa.

Forinden jeg nu gaar over til Toldspørgsmaalets Historie, skal jeg sige et Par Ord om det, man plejer at kalde historiske Rendsgerninger. Der findes nemlig to Arter heraf; nogle, der ere ægte, og nogle — og det er ret mange — der ere uægte. Jeg skal tillade mig at give et Eksempel, som i sin Tid blev meget omtalt i Pressen. Efter en af de sidste Krige blev der malet to Billede af et Slag. Det ene blev malet af en Hofmaler — man har jo Hofmalere ligesom man har Høfpoeter. Denne Maler fremstillede Kejseren i Spidsen for Tropperne, siddende paa en hvid Hest med Sabelen hævet. Den Maler, der malede dette Billede, blev siden dekoreret og skal være bleven ophøjet i Adelsstanden. Det andet Billede blev malet af en Kunstner, der selv havde deltaget i Slaget som Officer. Paa det sidste Billede saa man en gyfelig Slagmark med mange forvredne Træ og langt borte uden for Studvidde saa man Kejseren sidde ved et Feltbord og drikke Champagne med nogle Officerer. Maleren af dette Billede blev landsforvist. Men det første Billede blev trykt i Hundrede Tusinder af Eksemplarer og spredt ud over Landet fra Hytte til Borg. Og naar en af de tro Undersaatter ser dette Billede med den hvide Hest og Kejseren i Spidsen, siger han: „Kunne I se; han var en brav Mand!“ Jeg skal søge i min Fremstilling af de historiske Rendsgerninger saa vidt muligt at undgaa den hvide Hest. Den Udvikling, der siden forrige Aarhundredes Slutning er foregaaet paa Toldens Omraade, kan i Virkeligheden samles i to Hovedpunkter. Det ene er en stadig Bevægelse fremester, idet man er gaaet til Toldgrænsernes fortjatte Udvikelse. Det andet Hovedpunkt blev allerede berørt af det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (Meergaard) under hans Omtale af Handelsstraktatbevægelsen. Naar man ser paa Forholdene, som de være for hundrede Aar siden, finder man, at man ikke alene havde Toldgrænser udad til mod fremmede Riger, men ogsaa Provinzial-Toldgrænser inden for Landets eget Omraade. Man havde endvidere